

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 10To/14/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8515010347
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 05. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Monok
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2017:8515010347.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Monoka a sudcov JUDr. Evy Pirkovskej a Mgr. Iva Maruščáka na verejnom zasadnutí konanom dňa 24.5.2017, v trestnej veci proti obžalovanému H. O. pre prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. e) Tr. zákona, o odvolaní okresného prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa sp. zn. 1T/142/2015 zo dňa 9.12.2016 takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. poriadku z a m i e t a odvolanie okresného prokurátora.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom bol obžalovaný H. O. podľa § 285 písm. b) Tr. poriadku oslobodený spod obžaloby prokurátorky Okresnej prokuratúry Stará Ľubovňa pre skutok kvalifikovaný ako prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. e) Trestného zákona, ktorého sa mal dopustiť tak, že

- po tom, čo dňa 5.9.2012 prevzal výzvu Okresného súdu Stará Ľubovňa na nastúpenie výkonu ochranného ambulantného psychiatrického liečenia, ktoré mu uložil Okresný súd Stará Ľubovňa trestným rozkazom sp. zn. 7T/148/2012 zo dňa 7.8.2012, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 22.8.2012, maril výkon predmetného rozhodnutia v období od 29.4.2013 do 18.12.2013, kedy sa síce dostavil do NZZ psychiatrickej ambulancie - P.. U., avšak nespolupracoval, lekárovi oponoval, odpovedal na otázky otázkami, odmietal akúkoľvek liečbu či už tabletkovú alebo injekčnú, čím maril účel ochranného liečenia, v dôsledku čoho P.. U. podala návrh na zmenu ambulantného ochranného psychiatrického liečenia na ústavné ochranné psychiatrické liečenie, pričom uvedeného konania sa dopúšťal aj napriek tomu, že bol trestným rozkazom Okresného súdu Stará Ľubovňa, sp. zn. 7T 156/13 zo dňa 30.7.2013, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 14.8.2013, uznaný za vinného z prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. e) Trestného zákona,

pretože skutok nie je trestným činom.

Proti uvedenému rozsudku, ihneď po jeho vyhlásení na hlavnom pojednávaní, podal okresný prokurátor v neprospech obžalovaného odvolanie, ktoré neskôr bližšie písomne odôvodnil. V dôvodoch svojho odvolania uviedol, že s oslobodzujúcim rozsudkom okresného súdu nesúhlasí, nakoľko hodnotenie dôkazov nebolo vykonané v súlade s ustanovením § 2 ods. 12 Trestného poriadku, v zmysle ktorého orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán. V prvom rade poukazuje na ustanovenie § 348 ods. 1 písm. e) Tr. zákona, v zmysle ktorého kto marí alebo podstatne sťažuje výkon rozhodnutia súdu alebo iného orgánu verejnej moci tým, že sa dopustí závažného konania, aby zmaril účel ochranného liečenia alebo ochrannej výchovy, ktoré mu uložil súd, alebo inak, najmä útekem z ústavu, výkon takých rozhodnutí podstatne sťažuje, potrestá sa odňatím slobody až na dva roky. Podľa predmetného ustanovenia je trestne zodpovednou

osoba, ktorej súd uložil ochranné liečenie. Objektívna stránka tohto trestného činu bude naplnená konaním, ktoré spočíva v marení výkonu rozhodnutia súdu tým, že dochádza k závažnému konaniu, aby sa zmaril účel ochranného liečenia, ktoré bolo uložené súdom. Pod pojmom závažné konanie sa rozumie také konanie, ktoré musí smerovať voči samej podstate ochranného liečenia. Nesúhlasí s názorom uvedeným v odôvodnení napadnutého rozsudku, že skutok kladený obžalovanému za vinu nie je trestným činom, nakoľko neboli naplnené všetky základné znaky skutkovej podstaty trestného činu, a absentuje „závažné konanie“, ktorým mal obžalovaný zmariť účel ochranného liečenia. S týmto záverom okresného súdu sa nestotožňuje najmä vzhľadom na celkový sled udalostí. Trestným rozkazom Okresného súdu Stará Ľubovňa č.k. 7T/148/2012-130 zo dňa 7.8.2012 bol obžalovaný uznaný vinným z prečinu nebezpečného prenasledovania podľa § 360a ods. 1 písm. b), e) Tr. zákona, za čo mu bolo okrem podmieneného trestu odňatia slobody uložené podľa § 73 ods. 2 písm. a) Tr. zákona aj ochranné ambulantné psychiatrické liečenie, pričom obžalovaný si výzvu okresného súdu na nastúpenie liečenia prevzal dňa 5.9.2012. Do psychiatrickej ambulancie P. U. sa však začal dostavovať až 29.4.2013. Liečenie prebiehalo do 18.12.2013, kedy už neskôr P. U. vzhľadom k nepodpísanej zmluve so zdravotnou poisťovňou Dôvera, nemohla obžalovanému poskytovať zdravotnú starostlivosť. Počas uvedeného obdobia i napriek tomu, že sa obžalovaný dostavoval do ambulancie P. U., s touto nespôlupracoval, oponoval jej, odpovedal jej na otázky otázkami, odmietal akúkoľvek liečbu a to či už tabletkovú, resp. injekčnú. Počas hlavného pojednávania P. U. síce uviedla, že sa nebude vedieť k danej problematike podrobne vyjadriť, nakoľko sa jej stratila zdravotná dokumentácia obžalovaného, avšak vo vzťahu k samotnému postupu ochranného liečenia, poukazuje jednak na výsluch P. U., vykonaný v rámci prípravného konania, kedy ešte disponovala zdravotnou dokumentáciou obžalovaného, ako aj na znalecký posudok z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria, ktorý vypracovali P. O. a P. O., hlavne na čast' II. 3., výpis zo zdravotnej dokumentácie, z ktorej vyplývajú termíny jednotlivých kontrol, ako aj nálezy ošetrojúcej lekárky, kde bol opakovane zaznamenaný negativistický postoj, paranoidné percepcie, nekritičnosť, emočná a afektívna labilita, nedostatočná spolupráca, odmietanie liekov ako aj injekcií. Poukazuje aj na výpis zdravotnej dokumentácie, podľa ktorej zo strany P. U. bol dňa 15.11.2013 podaný návrh na zmenu liečby a to na formu ústavnú, nakoľko s obžalovaným bola veľmi zlá spolupráca a odmietal akúkoľvek liečbu. Zdôrazňuje, že negatívny postoj k ochrannému liečeniu nevyplýva len z výsluchu ošetrojúcej lekárky a zdravotnej dokumentácie, ale aj zo samotného postoja obžalovaného, ktorý na hlavnom pojednávaní konanom dňa 8.3.2016 konštatoval, že „Ja som sa v období, ktoré je tu uvedené, teda apríl - december 2013 odmietol podrobovať ochrannému liečeniu, pretože mi tu chýbala závažnosť trestného činu, za ktorý som bol uznaný vinným v roku 2012.“. Počas hlavných pojednávanií obžalovaný taktiež konštatoval, že odmieta navštíviť psychiatrické liečenie. Samotná nespôlupráca obžalovaného pri výkone ochranného liečenia vyústila teda do podania návrhu na zmenu ambulantného psychiatrického liečenia na ústavné. Konštatovanie súdu, že návrh na zmenu formy ochranného liečenia bol daný zo strany P. U. až dňa 18.11.2013 a že v kontexte dokazovania sa javí ako zmätočný, podľa odvolateľa nemožno akceptovať, nakoľko P. U. ako odborníčka v danej oblasti vie vzhľadom na svoje vedomosti i praktické skúsenosti, zhodnotiť stav pacienta a vzhľadom na jeho psychický stav vyhodnotiť aj spôsob liečby i jej formu. Ďalej poukazuje na to, že nespôlupráca pri výkone ochranného ambulantného psychiatrického liečenia sa prejavila už pri jeho nástupe, za čo bol obžalovaný trestným rozkazom Okresného súdu Stará Ľubovňa č.k. 7T/156/2013-65 zo dňa 30.7.2013 uznaný vinným z prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. e) Tr. zákona. Obžalovaný sa síce zúčastňoval jednotlivých sedení u P. U., avšak treba vziať do úvahy, že sedení sa začal zúčastňovať až potom, čo mu bolo vznesené obvinenie za prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia, ktoré vyústilo do právoplatného odsúdenia (sp. zn. 7T/156/2013). Nesúhlasí ani s tým záverom okresného súdu, že obžalovaného negativistický postoj k liečeniu je výsledkom jeho poruchy osobnosti a že nebolo preukázané, aby konanie obžalovaného bolo výsledkom čo i len nepriameho úmyslu zmariť účel ochranného liečenia. V danom smere podľa odvolateľa je potrebné vziať do úvahy vypracovaný znalecký posudok z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria, kde znalci skonštatovali, že obžalovaný netrpí duševnou chorobou. Zistili u neho zmiešanú poruchu osobnosti - paranoidne - schizoidnú. Uviedli, že je nepriateľsky naladený, podozrievavý, avšak jeho rozpoznávací a ovládacie schopnosti boli plne zachované a že mohol rozpoznáť nebezpečnosť svojho konania a mohol svoje konanie ovládať. Preto nemožno konanie obžalovaného subsumovať pod „poruchu osobnosti obžalovaného“. S takýmto hodnotením súdu by aj iné trestné činnosti páchatel'a (majetkové, násilné a pod.), kde by znalci z odboru psychiatria konštatovali zachovanie rozpoznávacej a ovládacej zložky boli nepostihnuteľné, lebo by konanie páchatel'a bolo zaradené pod „poruchu osobnosti“. Podľa neho v danom prípade, a to aj s poukazom na vypracovaný znalecký posudok i výsluch P. O., je potrebné odlišovať dve roviny - jednu trestnoprávnú a druhú týkajúcu sa zmeny liečby. Či ochranná liečba

splnila, resp. nespĺnila svoj účel je otázka, ktorú je potrebné riešiť v rámci konania o návrhu P.. U. o zmene ambulantného ochranného liečenia na ústavné, ktoré je vedené na Okresnom súde Stará Ľubovňa pod sp. zn. 1Nt 17/2014, o ktorom doposiaľ rozhodnuté nebolo. Z hľadiska trestnoprávnej roviny má za to, že konaním obžalovaného boli naplnené všetky zákonné znaky skutkovej podstaty trestného činu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa č 348 ods. 1 písm. e) Trestného zákona. Záverom poukazuje aj na tú skutočnosť, že po podaní obžaloby bol Okresným súdom Stará Ľubovňa dňa 04.12.2015 vydaný trestný rozkaz sp. zn. 1T142/2015, na základe ktorého bol ob . H. O. uznaný vinným z prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa č 348 ods. 1 písm. e) Trestného zákona a bol mu uložený trest odňatia slobody v trvaní 6 mesiacov, ktorého výkon bol podmienené odložený na skúšobnú dobu v trvaní 1 rok. Aj napriek tomu, že na hlavnom pojednávaní nedošlo k zmene dôkaznej situácie vo vzťahu k dôkaznej situácii v rámci prípravného konania, súd za obdobnej dôkaznej situácie obžalovaného oslobodil spod obžaloby. Podľa jeho názoru z vykonaného dokazovania nevyplýva, aby výsledky vykonaného dokazovania zakladali pochybnosti o vine obžalovaného. S poukazom na v y šie uvedené skutočnosti má za to, že bolo preukázané naplnenie všetkých pojmových znakov prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa č 348 ods. 1 písm. e) Tr. zákona a navrhol, aby Krajský súd v Prešove zrušil prvostupn ov e rozhodnutie okresného súdu a vrátil mu vec na d al sie konanie.

Na základe podaného odvolania preskúmal krajský súd v zmysle ust.   317 ods. 1 Tr. poriadku zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého výroku rozsudku, proti ktorému odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré tomuto výroku predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie okresného prokurátora nie je dôvodné.

Krajský súd zistil, že v konaní pred súdom prvého stupňa boli vykonané dôkazy v rozsahu nevyhnutnom pre spravodlivé rozhodnutie tak, ako to predpokladá ust.   2 ods. 10 Tr. poriadku. Okresný súd v dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol dôkazy, ktoré boli v konaní pred súdom prvého stupňa vykonané, príčom uviedol aj ako dôkazy vyhodnotil a akými úvahami sa spravoval, keď dospel k záveru prezentovanému vo výroku svojho rozhodnutia.

Proti rozsahu dokazovania ni  nenamieta ani prokurátor vo svojom odvolaní a považuje ho za dostačujúce. Nesúhlasí však s tým, ako prvostupn ov y súd vykonané dôkazy hodnotil.

Aj keď ani krajský súd nesúhlasí so všetkými skutočnosťami, ktoré podľa odôvodnenia napadnutého rozsudku viedli prvostupn ov y súd k oslobodzujúcemu rozsudku, zároveň je potrebné uviesť, že v predmetnej veci súd prvého stupňa dôkazy hodnotil podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolnosti prípadu jednotlivo i v ich súhrne tak, ako mu to ukladá ust.   2 ods. 12 Tr. poriadku, a dospel k vecne správnemu záveru, že sa skutok žalovaný v obžalobe síce stal, ale že tento nie je trestným  inom.

Podľa obžaloby sa mal obžalovaný svojím konaním dopustiť prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa č 348 ods. 1 písm. e) Tr. zákona a to tak, že maril výkon rozhodnutia súdu tým, že sa dopustil závažného konania, aby zmaril  el ochranného liečenia, ktoré mu uložil súd.

Ani podľa odvolacieho súdu však predmetný skutok všetky pojmov e znaky prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia nenapĺňa.

Pre inu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa č 348 ods. 1 písm. e) Tr. zákona (v znení  innom do 1.7.2016) sa dopustí ten, kto marí alebo podstatne sťazuje výkon rozhodnutia súdu alebo iného orgánu verejnej moci tým, že sa dopustí závažného konania, aby zmaril  el ochranného liečenia alebo ochrannej výchovy, ktoré mu uložil súd, alebo inak, najmä  tekom z  stavu, výkon takých rozhodnutí podstatne sťazuje.

Za závažné konanie je možné považovať len také konanie páchateľa, ktoré smeruje voči samej podstate ochranného liečenia a musí byť teda spôsobilé zmarit  dosiahnutie  celu ochranného liečenia, ktorým je zaistenie ochrany spoločnosti najmä terapeutickým pôsobením na osoby, ktoré sa dopustili trestného činu alebo činu inak trestného. Pri posudzovaní závažnosti konania páchateľa je potrebné prihliadať najmä na povahu choroby a liečebné možnosti. Naplnit  objektívnu stránku predmetného trestného činu je možné aj podstatným sťazovan im výkonu rozhodnutia o ochrannom liečení iným spôsobom, ktorého závažnosť ale musí byť porovnateľná s  tekom z  stavu.

V predmetnej veci bolo znaleckým dokazovaním z odvetvia psychiatria zistené, že napriek odmietavému postojovi obžalovaného k farmakologickej psychiatrickej liečbe už u prebiehajúcej ambulantnej ochrannnej liečby svojou racionálnou náhľadovou terapiou zo strany ošetrojúcej psychiatricky táto splnila svoj účel, obžalovaný je k svojmu správaniu kritický, získal náhľad k prebehnutému udalosti, pričom terapia mala aj edukačný a preventívny charakter do budúcnosti. Preto podľa znalkyň prebiehajúcu ochrannú psychiatrickú liečbu uloženú v konaní sp. zn. 4T 148/2012 je možné ukončiť, zmena na ústavnú formu nie je potrebná. Aj keď obžalovaný odmietal rozsiahlejšiu komunikáciu s ošetrojúcou psychiatrickou, tak spolupracoval, dostavoval sa presne podľa vopred dohodnutých termínov, pričom napriek jeho negativistickému postojovi dohovor lekárky mal dosah na jeho správanie, ktoré bolo i mimo ambulancie primerané. Poškodenú nekontaktoval, vyhýbal sa konfliktným situáciám, a teda liečba splnila účel. Nie je evidovaný žiadny záznam o priestupkoch, neboli indície o nevhodnom správaní ani zo strany mesta a aj keď obžalovaný trpí danou poruchou osobnosti jeho správanie je primerané a sociabilné, neboli zistené žiadne poruchy v správaní typu prenasledovania, bludov, halucinácií, alebo že by obťažoval poškodenú alebo iné osoby. Znalkyne zdôraznili, že ak by liečbu obžalovaný odmietal úplne, tak by sa ani nedostavoval do ambulancie. No on sa dostavil vždy.

Znalkyne ďalej konštatovali, že porucha osobnosti je u obžalovaného trvalá a i po uplynutí troch mesiacov prípadnej ústavnej liečby by sa opäť vrátil do domáceho prostredia a mohol by odmietat farmakologickú liečbu, ale jeho správanie by bolo primerané. Pri poruchách osobnosti však nie je nevyhnutná farmakologická liečba, ale postačuje aj racionálna psychoterapia, ktorú podľa záznamov v dokumentácii P. U. prevádzala.

Pre posúdenie závažnosti konania obžalovaného (teda nie jeho príčetnosti) má význam aj zistenie znalkyň, že obžalovaný trpí zmiešanou paranoidne-schizoidnou poruchou osobnosti, čo svedčí o tom, že je nedôverčivý, vzťahovačný, neistý, uzatvorený, ťažšie nadväzuje sociálne kontakty a to súvisí s jeho správaním. Vzhľadom k trestnému skutku, za ktorý je stíhaný, sa tieto rysy v určitých situáciách vystupňujú, a preto, aby sa vyhol ďalším komplikáciám, nechce udávať niektoré osobné záležitosti. Neverí totiž, že by to nebolo použité voči nemu. Súvisí to s jeho povahou a je to jeho trvalý rys, čo ale tiež svedčí o tom, že k prebehnutému trestnému skutku zaujíma kritický postoj a je si vedomý, že konal nesprávne.

Z uvedeného teda podľa odvolacieho súdu možno vyvodit', že aj keď obžalovaný na hlavnom pojednávaní vo svojej výpovedi vyjadril svoj odmietavý postoj k ochrannému liečeniu, tak v skutočnosti sa ochrannému liečeniu v potrebnom rozsahu podrobil. Na určené termíny sa k psychiatrickej vždy dostavoval a racionálnej náhľadovej terapii realizovanej zo strany ošetrojúcej psychiatricky sa zúčastňoval. Pre liečenie danej poruchy osobnosti farmakologická liečba nie je potrebná, ale postačuje racionálna psychoterapia, ktorú ošetrojúca psychiatricka aj prevádzala a ktorou sa účel ochranného liečenia u obžalovaného aj dosiahol.

Na základe týchto skutočností je potrebné konštatovať, že obžalovaný sa nedopustil takého konania, ktoré by bolo možné posúdiť ako závažné konanie spôsobilé zmariť účel súdom uloženého ochranného liečenia. Zároveň konanie obžalovaného, aj vzhľadom na okolnosti, ktoré k nemu obžalovaného viedli, nie je ani takej povahy, aby ho bolo možné porovnávať s útekou z ústavu.

Preto aj podľa odvolacieho súdu okresný súd správne uzavrel, že skutok uvedený v obžalobe sa síce stal, ale že nie je trestným činom. Správne tak postupom podľa § 285 písm. b) Tr. poriadku obžalovaného spod obžaloby oslobodil.

Súčasne je však potrebné uviesť, že odvolací súd sa nemohol stotožniť s úvahami prvostupňového súdu o nevyhnutnosti predpisovania liekov, aby bolo možné dospieť k záveru o odmietaní farmakologickej liečby obžalovaným, a rovnako aj s úvahami o nepreukázaní subjektívnej stránky. Rozpoznávacíe a ovládacie schopnosti obžalovaného boli totiž plne zachované a mohol tak rozpoznať nebezpečnosť svojho konania a svoje konanie ovládať. Preto len pre existenciu poruchy osobnosti nie je možné dospieť k takému záveru, že u obžalovaného nebolo preukázané úmyselné zavinenie, ako to uvádza prvostupňový súd v odôvodnení napadnutého rozsudku.

Keďže však uvedené chyby nemali vplyv na vecnú správnosť napadnutého rozsudku, odvolací súd s poukazom na vyššie uvedené odvolanie okresného prokurátora ako nedôvodné podľa § 319 Tr. poriadku zamietol.
jednohlasne

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.